

INRIKTNINGS DOKUMENT VÅRDSAMVERKAN FYRBODAL

För samverkan mellan kommunerna inom Fyrbodalen
och Västra Götalandsregionen 2023-2026

Politiskt antaget under 2022

Kommunerna	Västra Götalandsregionen
Bengtstors kommunstyrelse Dnr:	Norra hälso- och sjukvårdsnämnden Dnr:
Dals-Eds kommunstyrelse Dnr:	Styrelsen för NU-sjukvården Dnr:
Färgelandas kommunstyrelse Dnr:	Styrelsen för Regionhälsan Dnr:
Lysekils kommunstyrelse Dnr:	Styrelsen för Habilitering & Hälsa Dnr:
Lilla Edets kommunstyrelse Dnr:	Styrelsen för Närhälsan Dnr:
Melleruds kommunstyrelse Dnr:	Tandvårdsstyrelsen Dnr:
Munkedals kommunstyrelse Dnr:	
Orusts kommunstyrelse Dnr:	
Sotenäs kommunstyrelse Dnr:	
Strömstads kommunstyrelse Dnr:	
Tanums kommunstyrelse Dnr:	
Trollhättans kommunstyrelse Dnr:	
Uddevalla kommunstyrelse Dnr:	
Vänersborgs kommunstyrelse Dnr:	
Åmåls kommunstyrelse Dnr:	
Fyrbodals kommunalförbund, Direktionen Dnr:	

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Huvudmannansvar i vårdsamverkan.....	3
Vårdsamverkan i Fyrbodals omfattas av.....	3
3. Politisk viljeinriktning.....	4
En god och nära vård.....	4
Syfte med vårdsamverkan i Fyrbodals.....	4
Målbild för vårdsamverkan i Fyrbodals.....	4
Målgrupper.....	4
4. Styrning och struktur för samverkan.....	5
Närvårdsområde.....	5
Lokal samverkansgrupp.....	5
Lokal utvecklingsgrupp.....	5
Delregional utvecklingsgrupp.....	5
Styrgrupp.....	6
Arbetsutskott (AU).....	6
Delregionalt politiskt samråd Fyrbodals (DPSF).....	6
Presidium.....	7
Spridningsdag.....	7
Vårdsamverkans kansli.....	7
5. Ekonomi.....	8
6. Avvikelsehantering.....	8
7. Uppföljning.....	8

1. Inledning

Den pågående omställningen till nära vård, som bland annat manifesteras i kommunernas och Västra Götalandsregionens gemensamma färdplan, förändrar kraven på och förutsättningarna för samverkan i Västra Götaland. För delregioner som likt Fyrbodals har varierande förutsättningar i form av bland annat landsbygd, skärgård och större städer, krävs differentierade samverkansformer. Samverkan ska ske på den mest medborgarnära och samtidigt effektiva nivån, oftast i lokala samverkansgrupper inom den geografiska kommunnivån.

I mars 2022 tog Delregionalt politiskt samråd för Vårdsamverkan Fyrbodals initiativ till ett uppdrag för att ta fram en ny uppdragshandling för samrådet. Två processledare tillsattes och vid delrapporteringen i maj gavs dessa ett fortsatt uppdrag att ta fram ett samlat dokument för mål och inriktning. I september 2022 enades parterna om att mål och inriktning ska utgå från Färdplan nära vård.

Syftet med inriktningsdokumentet är att skapa en tydlig struktur för vår gemensamma samverkansarena **Vårdsamverkan Fyrbodals**. Vårdsamverkan ska generera mervärde för befolkningen, och underlätta ansvarsfördelning och samverkan mellan huvudmännen. Frågor som rör samverkan mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen omhändertas inom Vårdsamverkan, medan interna frågor inom kommunen/kommunerna eller mellan vårdgivare inom regionen hanteras i andra konstellationer. Ansvarsfördelning mellan och inom respektive huvudmans ansvarsområde ska vara tydlig.

Inriktningsdokumentet gäller för perioden 2023–2026. Utöver inriktningsdokumentet ingår parterna ett avtal. Om ingen part skriftligen sagt upp avtalet senast tolv månader innan avtalstiden löper ut, förlängs det med två år i taget. Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för avtalet kan initiativ till en översyn tas av Delregionalt politiskt samråd.

2. Huvudmannaansvar i Vårdsamverkan

Grunden för respektive huvudmans uppdrag regleras i lagar, författningar, avtal, överenskommelser och politiska beslut. Vårdsamverkan Fyrbodals ska fungera som en gemensam arena för samverkan mellan berörda huvudmän i frågor som berör båda parter. Samverkan ska även bidra till att resurser används på ett optimalt sätt, och skapa förutsättningar för att individen ska uppleva insatserna som en helhet utan gränser.

Västra Götalandsregionen och kommunerna har var för sig och tillsammans ansvar för hela befolkningen. Samverkansarbetet ska säkra och leda till att gemensamt ansvar tas för invånarna på regional, delregional och lokal nivå.

Vårdsamverkan Fyrbodals omfattas av

- Västra Götalandsregionens verksamheter för tandvård, primärvård¹, specialistvård och habilitering
- Kommunal primärvård, socialtjänst, förskola, skola och elevhälsa i deltagande kommuner

¹ Vårdval vårdcentral privat och offentlig, vårdval rehab privat och offentlig samt beställd primärvård.

Medverkar gör också norra delregionala nämnden, med ansvar för folkhälsa, kommun- och vårdsamverkan i Västra Götalandsregionen, samt Fyrbodals kommunalförbund som samordnar kommunerna.

3. Politisk viljeinriktning

Delregionalt politiskt samråd i Fyrbodals har i processen för framtagande av inriktningsdokumentet ställt sig bakom att Vårdsamverkan Fyrbodals arbete ska utgå från samma syfte och målbild, och prioritera samma målgrupper, som angivits i Färdplan Nära vård.

En god och nära vård

Syftet med omställningen till en god och nära vård är att främja hälsan hos befolkningen och utveckla vård och omsorg tillsammans, utifrån den enskildes behov. Omställningen ska också bidra till att utveckla samverkanskulturen och öka tilliten mellan huvudmännen.

Utifrån omställningen har en övergripande strategi för Västra Götalands utveckling inom hälsa, vård och omsorg tagits fram. Färdplanen innehåller de områden som vi gemensamt prioriterar att kraftsamla kring. Samtliga parter i Vårdsamverkan Fyrbodals har fastställt *Färdplan - Länsgemensam strategi för god och nära vård*.

Syfte med Vårdsamverkan Fyrbodals

Syftet med Vårdsamverkan Fyrbodals är att

- stödja omställningen till en god och nära vård,
- främja hälsan hos befolkningen,
- utveckla vård och omsorg tillsammans utifrån den enskildes behov,
- bidra till att utveckla samverkanskulturen och öka tilliten mellan huvudmännen.

Målbild för Vårdsamverkan Fyrbodals

Målbilden i färdplanen och för Vårdsamverkan Fyrbodals ska ge vägledning för hur samverkan ska utformas för att ge dess invånare förutsättningar för ett bra liv oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning. Vårdsamverkans arbete i Fyrbodals ska bidra till att dess invånare får ökade förutsättningar till en vård som

- utgår från individuella förutsättningar och behov,
- bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv,
- bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Målgrupper

Prioriterade målgrupper för Vårdsamverkan Fyrbodals är de invånare som har behov av insatser och samordning från både kommunen och Västra Götalandsregionen, oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning. Barnkonventionen ska särskilt beaktas.

4. Styrning och struktur för samverkan

Vårdsamverkan i Fyrbodals sker på politisk nivå samt förvaltnings- och verksamhetsnivå. Målet med samverkan är att över huvudmannagränserna gemensamt ansvara för att säkerställa befolkningens behov av samordnade insatser. I styrning och struktur ingår arbete med förtydligande och ansvarsfördelning utifrån ändrad lagstiftning, överenskommelser, strategier och rekommendationer som påverkar huvudmännen.

Delregionalt politiskt samråd ska ange syfte, målbild och målgrupp för Vårdsamverkan Fyrbodals för arbetet de närmaste åren. Styrgruppen ansvarar för att ta fram en genomförandeplan utifrån den politiska viljeinriktningen, dvs syfte, målbild och målgrupp enligt ovan.

De lokala samverkansgrupperna har ett stort ansvar för samverkan på lokal nivå. Handlingsplaner/ åtgärdsplaner, utvärdering och avvikelseanalys är exempel på arbetsätt för att komma till rätta med brister i vårdsamverkan. Framgångsfaktorer i samverkansarbetet är fungerande implementering, spridning och delaktighet, vilket i första hand sker i respektive linjeorganisation.

Närvårdsområde

Närvårdsområdena utgör grunden för vårdsamverkansarbetet. Samverkan ska ske på lednings- och verksamhetsnivå. Varje kommun utgör ett närvårdsområde, med en lokal samverkansgrupp.

Lokal samverkansgrupp

Arbetet i den lokala samverkansgruppen ska ske utifrån ett förbättringsorienterat förhållningssätt och bör utgå från exempelvis läns-gemensamt beslutade styrdokument, avvikelser, patientberättelser och goda exempel. Samverkansgruppen består av representanter från båda huvudmännen med berörda verksamheter, vilka ska ha mandat att fatta beslut och föra tillbaka frågor till respektive organisation för åtgärd. Antalet personer i samverkansgruppen kan variera och sammansättningen utöver ovanstående bestäms lokalt – exempelvis är folkhälsa, tandvård, rehab och skola viktiga parter i det lokala arbetet. Kommunen ansvarar för ordförandeskapet och kallar till möten. Protokoll ska föras och mailas till Vårdsamverkans kansli för publicering på hemsidan.

Dialog kring förändringar i form av arbetsätt, lagstiftning eller andra förutsättningar som påverkar samarbetet bör ske kontinuerligt. Frågor som inte kan lösas på lokal nivå lyfts till Vårdsamverkans kansli, som bedömer var frågan kan/bör hanteras. Lokala ledningsgrupper, över kommungränserna, kan gå samman och skapa gemensamma lokala utvecklingsgrupper.

Lokal utvecklingsgrupp

Utvecklingsgrupper på lokal nivå kan startas och avslutas av den lokala samverkansgruppen. Frågeställning och tidsram ska vara beskrivet i en uppdragshandling. De lokala utvecklingsgrupperna arbetar med förbättringsfrågor och rapporterar till den lokala samverkansgruppen.

Delregionalt utvecklingsgrupp

Delregionala utvecklingsgrupper ska bildas då frågan inte kan eller bör omhändertas i de lokala samverkansgrupperna, eller för att belysa särskilda områden, målgrupper eller processer. Utvecklingsgrupper kan variera i storlek och sammansättning beroende på uppdrag. Båda huvudmännen med berörda verksamheter ska dock vara representerade i samtliga utvecklingsgrupper. Uppdrag kan ges av Delregionalt politiskt samråd eller styrgruppen, och uppdrag ska vara tydliga och tidsbestämda.

I uppdraget ingår löpande återrapportering till styrgruppen samt vid behov Delregionalt politiskt samråd och att ta fram förslag till plan för resultatstridning, eventuell implementering och uppföljning. Styrgruppen och respektive huvudman ansvarar för vidare hantering av resultatet. Utvecklingsgruppens minnesanteckningar mailas till Vårdsamverkans kansli för publicering på hemsidan.

Styrgrupp

Styrgruppen arbetar på uppdrag av Delregionalt politiskt samråd, och ansvarar för den operativa samverkan på den delregionala nivån. Styrgruppen hanterar också de ärenden som anmälts och beretts av Vårdsamverkans kansli², samt fattar beslut i dessa.

Styrgruppen ansvarar för framtagande av en genomförandeplan utifrån politisk viljeinriktning, samt att följa upp och återrapportera genomförda uppdrag och avvikelser årligen till Delregionalt politiskt samråd. Styrgruppen ska vid behov starta delregionala utvecklingsgrupper och besluta om specifika tidsbestämda uppdrag. Styrgruppen och respektive huvudman ansvarar för hantering av resultat och implementering i respektive linjeorganisation.

I styrgruppen ingår representant för NU-sjukvården, Habilitering & Hälsa, Vårdcentral privat, Vårdcentral offentlig, Rehab privat, Rehab offentlig, Regionhälsan samt representant från varje kommun. Tandvården adjungeras till styrgruppen. Fyrbodals kommunalförbund och Koncernkontoret, Västra Götalandsregionen har en representant vardera, men har ingen rösträtt.

En av representanterna för Vårdsamverkans kansli är sekreterare, och protokollen publiceras på hemsidan.

Styrgruppen utser ordförande och vice ordförande för två år i taget. Ordförandeskapet och vice ordförandeskapet alternerar mellan kommunerna och de verksamheter som finansieras av Västra Götalandsregionen.

Ordförandens uppgift är att leda styrgruppens möten och vara med i beredning inför mötet, samt vara föredragande vid Delregionalt politiskt samråd.

Arbetsutskott (AU)

Arbetsutskottet består av styrgruppens ordförande och vice ordförande samt ytterligare en från varje huvudman från styrgruppen som representerar socialtjänst, skola, regionalt finansierad primärvård samt specialistvård. Arbetsutskottet bereder och planerar inför kommande styrgruppsmöte.

Vårdsamverkans kansli sammankallar arbetsutskottet och är sekreterare.

Delregionalt politiskt samråd Fyrbodals (DPSF)

Delregionalt politiskt samråd tar fram syfte, målbild och målgrupp för samverkan. Parternas representanter har ansvar för att den politiska viljeinriktningen blir känd och får genomslag i huvudmännens uppdrag. Delregionalt politiskt samråd fastställer den av styrgruppen framtagna genomförandeplanen, och ger uppdrag till styrgruppen och Vårdsamverkans kansli. Återrapportering, uppföljning och dialog kring genomförandeplan, uppdrag och avvikelseanalys ska ske i Delregionalt politiskt samråd. Delregionalt politiskt samråd träffas fyra gånger per år.

² Se stycke om Vårdsamverkans kansli.

I Delregionalt politiskt samråd ingår:

- Samtliga kommuner i Fyrbodals nätverk för socialnämndsrepresentanter eller utsedd ersättare samt möjlighet att adjungera deltagare från det politiska nätverket för utbildningsnämnder
- Ordförande och andre vice ordförande i norra delregionala nämnden eller utsedd ersättare
- Presidiet för styrelsen för Regionhälsan
- Presidiet för styrelsen för Närhälsan
- Presidiet för styrelsen för NU-sjukvården
- Presidiet för styrelsen för Habilitering & Hälsa
- Presidiet för tandvårdsstyrelsen

Fyrbodals nätverk för socialnämndsrepresentanter samt norra delregionala nämnden har möjlighet att ta med en tjänsteperson.

Delregionalt politiskt samråd utser ordförande och vice ordförande för två år i taget.

Ordförandeskapet och vice ordförandeskapet alternerar mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen. Huvudregeln är att vice ordförande efter två år blir ordförande och en ny vice ordförande utses.

Delregionalt politiskt samråd utser ordförande och vice ordförande för en period på två år; i övrigt följer samrådsorganet den ordinarie mandatperioden. Delregionalt politiskt samråd sammanträder cirka fyra gånger per år.

Representanten för Vårdsamverkans kansli är sekreterare, och protokollen publiceras på hemsidan.

Presidium

Presidiet består av ordförande och vice ordförande i Delregionalt politiskt samråd, och bereder ärenden till Delregionalt politiskt samråd. Som tjänstepersonsstöd i beredningen deltar ordförande i styrgruppen, en representant från Vårdsamverkans kansli samt tjänsteperson från Fyrbodals kommunalförbund och norra delregionala nämnden. Representanten från Vårdsamverkans kansli är sekreterare.

Spridningsdag

En gång per år kallas Delregionalt politiskt samråd och styrgruppen till en spridningsdag, då det gångna årets uppdrag, uppföljning, avvikelser och resultat inom Vårdsamverkan Fyrbodals presenteras och diskuteras. Inbjudan skickas även till chefer och övriga intresserade. Vårdsamverkans kansli ansvarar för all organisation och administration kring spridningsdagen.

Vårdsamverkans kansli

Vårdsamverkans kansli ansvarar för att koordinera, omvärldsbevaka och stödja nätverk, utvecklingsgrupper och lokala samverkansgrupper. De ska också följa upp genomfört arbete, bereda ärenden och återrapportera till berörd part. Kansliet ska sammanställa resultatet av vårdsamverkan utifrån den beslutade politiska viljeinriktningen och styrgruppens genomförandeplan.

Kansliet ska även sammanställa rapporter från olika lokala samverkansgrupper, nätverk och utvecklingsgrupper. Kansliet har ansvar för att övergripande strategiska samverkansfrågor mellan vårdgivarna bevakas, bereds, utvärderas och följs upp. Kansliet har även ansvar för att koordinera, följa upp, utveckla och bereda frågor för inriktningsbeslut i gemensamma strategiska samverkansfrågor.

Vid Vårdsamverkans kansli arbetar samordnare och processledare, på uppdrag av Delregionalt politiskt samråd. Kansliet har möjlighet att anställa tillfälliga processledare. Vårdsamverkans kansli ska ha ett opartiskt förhållningssätt gentemot huvudmännen.

5. Ekonomi

Vårdsamverkan är en del i varje huvudmans uppdrag och finansieras inom ramen för detta ansvar. Vårdsamverkansparterna svarar för kostnaderna för Vårdsamverkans kansli.

Västra Götalandsregionen betalar 50 procent och kommunerna 50 procent av kostnaderna, baserat på befolkningstäthet den 1 juli föregående år. Utöver den fasta finansieringen kan olika former av projektmedel komma att sökas för att finansiera gemensamma utvecklingsprojekt inom ramen för Vårdsamverkan Fyrbodals.

6. Avvikelsehantering

De avvikelser som sker i vårdsamverkan ska rapporteras enligt rutin, Avvikelsehantering i samverkan, och gäller för samtliga ingående verksamheter i Vårdsamverkan Västra Götaland. Avvikelsehantering har en viktig roll när det kommer till att upptäcka brister i samverkan mellan huvudmännen så att dessa kan åtgärdas, processer kan förbättras och därmed leda till bättre sammanhållna vård för våra invånare.

I enlighet med aktuell rutin ska analys ske och användas för systematiskt förbättringsarbete och kunskapsutveckling. Tillsammans med insamlade data från de lokala samverkansgrupperna och pågående utvecklingsgrupper har Vårdsamverkans kansli ett uppdrag att sammanställa och analysera underlaget för att skapa förutsättningar att utveckla vårdsamverkan i hela Fyrbodals.

Kansliet ansvarar för sammanställning, analys och återrapportering till både Delregionalt politiskt samråd och styrgruppen, samt årlig rapport till Vårdsamverkan Västra Götaland.

7. Uppföljning

Delregionalt politiskt samråd ansvarar för uppföljningen av allt arbete som görs inom ramen för Vårdsamverkan Fyrbodals. Uppföljningen ska genomföras årligen, med utgångspunkt i den av Delregionalt politiskt samråds antagna genomförandeplan.